

Tina N. Martin

De schaduwzus

Vertaald uit het Zweeds door Mattijs Warbroek

A.W. Bruna Uitgevers

Elvira Lind heeft besloten om te sterven. Die gedachte is in de loop der jaren regelmatig voorbijgekomen, maar na zes maanden tussen stenen muren en achter traliedeuren heeft ze uiteindelijk de beslissing genomen. Vandaag gaat het gebeuren. Ze wil het laken door de tralies van de slaapkamerdeur trekken, ze heeft de stevigheid al gecontroleerd en weet dat de deur haar gewicht kan dragen. Al weegt ze meer dan ooit.

Eigenlijk had ze zich gisteren al van het leven kunnen beroven, maar ze wilde nog één keer het bevrijdende gevoel ervaren van in slaap vallen, en de grote verschrikking van weer een dag ontwaken. Een laatste morgen in paniek over de situatie waarin ze zich bevindt, om zichzelf ervan te overtuigen dat de dood het enige juiste is. Eindelijk zal die levensangst voorbij zijn. Elvira heeft nooit begrepen waarom het doodsangst heet, wanneer je eigenlijk angst voor het leven voelt.

Er fladdert een herinnering uit haar jeugd voorbij, met haar moeder erin. Elvira probeert haar te vangen, weet geen grip op de gedachte te krijgen, voelt geïrriteerd hoe ze weer wegglijdt naar de periferie. Van alle dingen die ze in haar leven gemist heeft, is dat haar grootste verdriet. Dat ze geen ouder had die gezond, sterk en liefdevol was. Elvira weet dat haar moeder ziek was, dat er iets stuk was in haar hoofd en dat haar onvermogen daarvandaan kwam, dat dat rotwijf van maatschappelijk werk er daarom op stond dat Elvira niet thuis kon wonen. Zieke moeders verliezen de voogdij over

hun kinderen, terwijl vaders overal mee wegkomen.

Heel vaak heeft Elvira gedacht aan hoe het had kunnen zijn als mama die ziekte niet had hoeven dragen. Misschien zou ze koekjes hebben gebakken en haar hebben opgehaald van de opvang, haar naar voetbal en vriendinnetjes hebben gebracht, ballonnen hebben opgeblazen wanneer Elvira jarig was. Zonder haar ziekte zou mama Elvira's haar gevlochten hebben, pleisters hebben geplakt op haar geschaafde zomerknieën, de kerstboom hebben opgetuigd in december, warme chocolademelk hebben gemaakt en cadeautjes hebben ingepakt. Maar mama deed niets van dat alles. Omdat ze ziek was, zowel in haar hoofd als in haar geest.

Elvira drukt haar handen in het matras en komt overeind. Haar buik is net een strandbal, haar huid al gestriemd, er resteren nog zes weken van de zwangerschap. Het trekt in haar onderrug wanneer ze zich beweegt. Gisteren kreeg ze een kleine bloeding en huilde ze teleurgesteld omdat die niet eerder was gekomen. Lang had ze gehoopt op een miskraam, maar ze had ten slotte moeten inzien dat die niet zou komen. Elvira weet dat ze geen moeder kan worden, ze mág geen moeder worden. Ze kan niet riskeren dat haar kind net zo moet lijden als zij in haar jeugd. Bovendien zit ze opgesloten achter tralies en tussen stenen, dichte muren in vochtige ruimtes, diep in de aarde en onder de grond. Hierbeneden kan geen levende ziel functioneren als ouder. Of je geest nu ziek is of niet.

Het is nog nacht, aangezien de pianomuziek nog niet uit de luidsprekers geklonken heeft. Het zwakke schijnsel van de lamp verderop in de gemeenschappelijke ruimte valt door de traliedeuren en vloeit in een vervormd raster uit over de stenen vloer. Elvira's kamer is klein en koel, met een bed, een toilet en een wasbak van roestvrij staal. Verder is hij leeg. Elvira weet dat de slaapkamerdeur op slot zit, maar dat geeft niet, je kunt je er nog steeds prima aan ophangen.

Ze draait zich om en wil net het laken van het bed trekken,

wanneer diep in haar lichaam iets knapt. Het volgende moment stroomt het vruchtwater uit haar. Het verbaast en fascineert haar tegelijkertijd, het is zo'n grote hoeveelheid dat het opspat tot aan haar dijen. Wanneer achter haar lendenen de eerste wee op gang komt, gaat de fascinatie over in paniek. De pijn is hevig, helemaal niet zo langzaam toenemend zoals beschreven in het bevallingsboek dat op de grond naast het bed ligt. Elvira staat te tolleren op haar benen, leunt met haar hand tegen de stenen muur, beseft dat er misschien haast geboden is. Ze moet het laken over de deur zien te krijgen, het door de tralies trekken en bovenaan een stevige knoop maken, onderaan vervolgens een lus die groot genoeg is.

Ze bukt zich maar krijgt het laken niet te pakken voordat de volgende wee over haar heen golft. Die is zo hevig dat ze door haar benen zakt. Elvira glijdt omlaag op de vloer en kreunt hard. De tranen beginnen te stromen. Dit was niet hoe het moest gaan, ze kan nu niet bevallen, de baby moet in haar sterven.

Ze sluit haar ogen in een poging zich te herpakken. Ze denkt dat ze moet opstaan om het laken er voor de volgende wee af te trekken. De pijn opvangen en voelen hoe die afneemt voordat ze naar de deur gaat. Misschien haalt ze het om het laken bovenaan vast te knopen voordat de volgende komt, die zal ze bij de deur moeten doorstaan, de pijn afwachten en vervolgens de lus knopen. Nog drie weeën, vier in het ergste geval. Dat is wat ze nog moet verduren. Dan is het voorbij en mag ze weer inslapen, met het laken om haar nek en haar ongeboren baby voor altijd rustend in haar buik.

Ze bedenkt nog net dat het ongewoon voelt om een heus plan te hebben. Een ogenblik later komt de volgende wee. Die is zo krachtig dat het haar zwart voor de ogen wordt. Het is alsof haar hele lichaam verwrongen wordt terwijl ze op de koude vloer zit, haar rug dwingt haar achterover in een boog te buigen. Elvira knijpt haar ogen dicht, probeert de seconden te tellen, maar de pijn neemt ongenadig toe. Kreunend zakt ze op

haar zij, ze schreeuwt het uit door het waanzinnige gevoel dat zich steeds harder aanspant om haar onderrug en hoger om haar buik. De pijn is net weggeëbd voordat de volgende wee door haar lichaam trekt. Ze komen nu snel achter elkaar, de snelheid is niet te hanteren. Het trekt overal, het voelt alsof haar rug eraf wordt gescheurd. Elvira hoort zichzelf schreeuwen, bijt op haar wangen zodat het slijmvlies kapotgaat.

Twee weeën later kan ze de druk niet meer weerstaan. Ze brult met overslaande stem, er gebeurt iets met haar billen, haar benen beginnen heftig te trillen. Kreunend draait ze zich op haar rug, ze legt haar handen achter op haar dijen en trekt haar knieën naar haar borst. De misselijkheid perst zich omhoog door haar keel, het voelt alsof haar ogen uit hun kassen worden geduwd. Ze buigt opzij, geeft over op de vloer, huilt en snikt. Gaat ze nu dood? Dat kan misschien net zo goed. Daar was ze toch naar op weg.

Dan volgen enkele vreemde minuten van rust. Elvira ligt op haar rug op de stenen, ademt met open mond, sluit haar ogen en realiseert zich dat het geen zin meer heeft zich te verzetten. Boven haar lijkt het plafond in golven te bewegen, de muren deinen merkwaardig. Ze begrijpt dat de baby nu komt, hoopt dat het een doodgeboorte is, dat alles snel over zal zijn.

Wanneer de weeën weer beginnen, hebben ze een ander karakter gekregen. De eerste doet niet zoveel pijn als de voorgaande, ineens is het alsof alles in haar lichaam samenwerkt. Het perst naar onderen, lijkt zelf te weten wat het moet doen. Elvira grijpt opnieuw haar dijen beet en drukt haar kin op de borst. Ze wil vloeken maar dat lukt niet, haar mond weigert open te gaan, haar hele gezicht knijpt uit zichzelf samen. Elvira schreeuwt door haar neus, het voelt alsof haar schaamstreek in brand staat. In de volgende wee verliest ze de controle, voelt hoe ze scheurt wanneer het hoofdje eruit glijdt. Dit gaat te snel, een bevalling duurt meestal tot wel vierentwintig uur als het je eerste is, zo staat het in dat boek. Wanneer deze hel voorbij is, gaat ze het veranderen in enkel snippers. Ze is zeventien

en ligt alleen op een vloer van steen. Opgesloten en doods-
bang.

Wanneer de volgende wee opdoemt ademt ze diep in. De pijn begint weer te branden, ze kreunt hard door de tranen heen op het moment dat het lijfje naar buiten glijdt. Ineens ontspant ze, ook al doet het vanonder nog pijn als een gapende wond. Elvira doet haar ogen dicht, laat haar dijen los, leunt achterover en laat zichzelf even rusten op de koude vloer.

Lieve hemel.

Het is voorbij.

Ze moet alleen even op adem komen hier op de harde vloer voordat ze verdergaat met de voorbereiding van haar dood. Het laken om haar nek, het is lang geleden dat ze zo sterk ergens naar verlangde.

Ze hoort een gorgelend geluid tussen haar dijen. Het klinkt klein en zwak. Langzaam opent Elvira haar ogen, ze overweegt te blijven liggen maar gaat dan zitten, onhandig en met grote moeite.

Het volgende moment houdt alles om haar heen op te bestaan. Tussen Elvira's bebloede benen ligt een klein meisje, naakt en rimpelig, met veel haar en samengeknepen ogen. De armpjes bewegen langzaam, de handjes zijn gesloten, de huid is vochtig en roodgevekt. Het is alsof Elvira's hart explodeert in haar borstkas. Iets mooiers heeft ze nooit gezien.

Ze strekt haar armen uit naar het meisje, pakt haar onwennig bij haar rug. Haar armen trillen wanneer ze het lijfje naar zich toe tilt. Elvira is voorzichtig, alsof het meisje van het teerste glas is. Wanneer ze haar tegen haar borst legt begint het kleintje te huilen. Aanvankelijk is het een aarzelend geluid, maar naarmate haar longen zich vullen neemt de kracht toe. Elvira snikt van opluchting, laat haar gezicht zakken en legt haar wang op het hoofd van het meisje. Met diepe teugen ademt ze de zoet-warme lucht van pasgeboren huid in. Het is het allerheerlijkste wat ze ooit geroken heeft.

Het inzicht dat haar treft is kristalhelder en verspreidt zich in

haar borst met een overtuiging waarvan Elvira het bestaan niet kende. Ze zal een gezonde moeder zijn, een liefdevolle moeder, eentje die de weg wijst en liefheeft en betrokken is. Een heel andere moeder dan haar eigen moeder.

Elvira buigt nogmaals haar hoofd, ademt weer de geur van het haar van het meisje in en voelt haar tranen komen. Deze keer stromen ze van geluk. Elvira Lind is nu moeder, ze zal dit overleven.

En dan klinkt de pianomuziek uit de luidsprekers.

Drie jaar later

Zaterdag 20 augustus 2022

Vera Bengtsson heeft knalrood haar tot aan haar middel en oren vol piercings. Er ontbreekt een vinger aan haar linkerhand. Zo is ze geboren, ze is er tijdens haar jeugd mee gepest, maar heeft desondanks een zelfvertrouwen dat niet van deze wereld is. Misschien komt het doordat haar moeder Vera heeft ingeprent dat ze gewoon beter is dan iedereen, of doordat haar vader Vera leerde dat alleen volslagen idioten het niet met haar moeder eens waren.

Nu staat Vera op het brede grindpad voor de kerk van Överluleå in het centrum van Boden. Ze heeft de camera voor zich neergezet, het zwarte statief is al warm geworden in de hete augustuszon. Vera buigt naar voren en knijpt een oog dicht.

‘Kunnen jullie iets dichterbij elkaar gaan staan? Ja, precies zo, leg je hand op de rug van je bruid, en hou jij het bruidsboeket iets naar voren. Precies daar, ja, dat is perfect!’

Ze bekijkt ze door de lens van de camera. Jezus, wat een lelijk stel. Dat twee minnen elkaar toch altijd weten te vinden. Hoe gaat dat eigenlijk? Plaatst een lelijke partner een advertentie voor een andere lelijkheid? Of vinden ze elkaar ergens anders, aan de bar van een of andere kroeg waar alleen *ugly people* worden binnengelaten?

‘Hoera, wat zien jullie er goed uit! Het mooiste bruidspaar ooit!’

Vera roept luid. Het afgrijselijke paar lacht breed naar de camera, wat het er natuurlijk niet beter op maakt.

‘Niet je ogen dichtknijpen! Nu neem ik een aantal foto’s, hou de bloemen stil!’

De camera ratelt. Vera neemt altijd meer foto’s dan ze nodig heeft, zodat de gefotografeerde mensen het gevoel hebben dat ze waar voor hun geld krijgen. Zelf weet ze precies welke foto’s het bewaren waard zijn, dat is al duidelijk op het moment dat ze haar vinger op de ontspanner legt. Vera is gewoon te goed in haar werk om een reddingsboei nodig te hebben in de vorm van honderden foto’s die ze kan retoucheren. Daar staat tegenover dat ze slim genoeg is om haar klanten te geven wat ze denken te willen hebben.

‘Ik ga nog even een stukje naar achteren zodat de kerk er ook helemaal op komt. Jullie kunnen elkaar even loslaten als je dat wilt.’

Voorzichtig tilt ze het inmiddels gloeiend hete statief op en loopt verder naar achteren op het grindpad. De zon staat hoog, Vera voelt dat ze haar nek had moeten insmeren, haar huid sist bijna. Ze zet het statief neer en kijkt weer door de lens, speelt met de scherpstelling en steekt daarna haar hand op om de aandacht van het bruidspaar te trekken.

‘Oké, knapperds! Daar gaan we weer. Bloemen naar voren!’

Ze wilden per se traditionele trouwfoto’s hebben. Een stel close-ups en een paar met de kerk in al haar pracht op de achtergrond. Staand op de trap, rechttoe rechtaan. Zo godvergeten saai. Geen hond wil deze foto’s straks bekijken. In het water gegooid geld voor het bruidspaar, maar zo in Vera’s zak, natuurlijk.

Verderop op het gazon staan de bruiloftsgasten te glunderen bij de aanblik van het gelukkige bruidspaar. Vera gokt dat ze gaan dineren in een saai dorpshuis, met catering bestaande uit droge varkenshaas met aardappelgratin, gecombineerd met bag-in-boxwijn uit piepkleine glazen, goedkope servetten en waxinelichtjes in lelijke glazen houders van Ikea.

‘Ik ben toe aan de laatste foto’s, misschien toch even de armen omhoog om te juichen? Iets leuks om mee af te sluiten?’

Het bruidspaar kijkt elkaar aan voordat de bruidegom kort zijn hoofd schudt naar Vera. Nee dus. Het suf-lelijke stel wil lelijk-suffe foto's. Goed, dan maken we daar nog een paar van.

Vera neemt een aantal foto's, haalt ze tevoorschijn op het scherm van de camera en houdt haar hand boven haar wenkbrauwen tegen de verblindende zon. Als ze nog wat verder weg gaat staan en de camera iets naar boven draait, dan krijgt ze de hele toren erop en een stukje van de lucht. Dat zou een interessante fotoreeks kunnen zijn, met de witte kerk die uit het harde grindpad naar het eeuwige blauw erboven toe lijkt te groeien.

Ze tilt het statief weer op, loopt een paar meter naar achter en blijft staan. Ze richt haar aandacht op de camera op het statief, zwaait naar het bruidspaar dat op de brede kerktrap van steen staat. De bruidegom grijnst onzeker in de lens, zijn scheve hoektanden maken hem er niet mooier op, maar op deze afstand zijn ze gelukkig haast niet te zien.

Vera drukt nog een paar foto's af, wil net tegen het bruidspaar zeggen dat ze rechtop moeten gaan staan wanneer vanboven een gesmoorde kreet klinkt. Een tel later trekt een blauw-zwarte streep achter de ruggen van het bruidspaar voorbij. Zuiver instinctief begrijpt Vera dat er een menselijk lichaam achter hen valt, een gedachte die ze niet kan formuleren voordat de klap de verbaasde stilte doorbreekt. Het klinkt alsof een grote steen op asfalt wordt gegooid, gevolgd door een zweep-slagachtig, vochtig geluid.

Langzaam recht Vera haar rug. Ze kijkt de bruidegom in de ogen. Zijn glimlach is op slag verdwenen, zijn wimpers knippen langzaam voordat hij zich omdraait. Het moment erop wankelt hij, zijn arm strekt zich en hij begint naar zijn kersverse bruid te tasten. Vera volgt het bruidspaar met haar blik terwijl ze achterwaarts struikelen, ziet dat ze haast de stenen trap af vallen. De bruid brengt haar handen omhoog, verbergt haar gezicht en roept de naam van haar echtgenoot. Een van de gasten op het gazon gilt, misschien zijn het er meer, Vera kan het geluid niet isoleren. Het bruidspaar komt langs Vera gesneld,

de bruid huilt hard en de wangen van de bruidegom zijn net zo spierwit als de jurk van zijn vrouw.

Vera doet het tegenovergestelde. Langzaam loopt ze het grindpad af, de hele tijd met haar ogen gericht op de vrouw die op de trap van de kerk ligt. Het voelt alsof de tijd stilstaat.

Pas wanneer Vera aankomt bij de onderste trede blijft ze staan en legt ze een hand op de leuning van zwart ijzer. Een van de benen van de vrouw ligt onder haar gedraaid in een onnatuurlijke hoek, het is duidelijk dat het been net onder de knie gebroken is. Het hoofd is verbrijzeld en heeft een vreemde vorm, donker bloed vloeit over de stenen trap, het is haast zwart van kleur en is vermengd met iets wat aan grijs-gele pap doet denken. De ogen staren omhoog naar Vera. Ze voelt zich duizelig en verstevigt haar greep om de trapeuning, terwijl ze zich concentreert op een diepe buikademhaling. De aanblik is fascinerend. Het liefst zou ze de camera halen, maar ze begrijpt dat het niet sociaal aanvaard is om dat te doen.

Verschillende bruiloftsgasten zijn nog steeds aan het gillen, iemand huilt luidruchtig terwijl een ander kotst. Vera hoort het snikken als in slow motion, alle geluiden worden vervormd en uitgerekt als hoorbare penseelstreken. Een man roept dat iemand een ambulance moet bellen.

Vera dwingt zichzelf om de dode vrouw los te laten met haar blik. Langzaam volgt ze de kerkmuur omhoog naar de huiveringwekkend hoge toren. Daarboven hangen de kerkklokken, zwart en solide te midden van al het wit. De vrouw kwam van daarboven. Ze moet voor het zware klokkenwerk hebben gestaan voordat ze door de lucht viel en verder naar de eeuwigheid. Vera weet niet hoeveel tijd er passeert, maar uiteindelijk beginnen de enorme kerkklokken te bewegen. Eerst gaat het vreselijk langzaam, een schommeling met een trage start, maar ten slotte schalt Gods gebeier over het centrum van Boden. Boven in de toren is geen mens te zien. De klokken zwaaien zwaar en plechtig, het geluid vervult Vera's oren en dempt dankbaar het luidruchtige gehuil van de bruiloftsgasten.

Calle Brandt stapt uit de auto. De zon staat nog steeds hoog en hij moet zijn ogen afschermen met zijn hand wanneer hij over het gebied uitkijkt. Het kerkhof met zijn netjes gemaaide grasstroken en zeer zorgvuldig geharkte grindpaden strekt zich voor hem uit. Opgesteld in keurige rijen staan grijszwarte stenen met uitgehouwen letters. Gedenkwoorden voor overleden familieleden, namen van zowel innig gemiste als reeds lang vergeten mensen. Waarschijnlijk ook een enkeling wiens verscheiden als een opluchting werd gezien. Het meeste eindigt op deze plek. Afgezien van het verdriet en het gemis dan.

Hij doet zijn dienstwagen op slot en loopt naar de opening in het ijzeren hek. DAGNY HARALDSSON staat er op de steen het dichtst bij de ingang. HIER VINDEN HAAR VLIJTIGE HANDEN RUST. Arme Dagny, van wie alleen haar poten zijn begraven. Calle kan het niet helpen zich af te vragen waar de rest van haar lichaam rust.

Hij volgt het grindpad over de zuidelijke begraafplaats en passeert rijen rode, lage huizen. De ingang van het dorps huis is versierd met bloemen en ballonnen, handgemaakte banken staan onderaan de versleten trap. Een duif wandelt over de helling die omhoogloopt naar het stukje bos waarvan de groepjes bomen ophouden waar het meer begint.

De kerk ligt op het hoogste punt van de brede heuvel. Witgepleisterde muren, het dak zwart als teer en een trap die haast twee keer zo breed is als de toegangsdeuren. Het ruikt naar

versgemaaid gras en warm asfalt, de zomer is dit jaar een van de warmste in tijden.

Verschillende politiepatrouilles zijn al ter plaatse en zijn bezig met het afzetten van de omgeving. Beneden op het trottoir aan de andere kant van het hek hebben nieuwsgierige mensen zich verzameld, maar voorlopig is nog niemand zo smakeloos om dichterbij te komen.

Calle tilt het blauw-wit gestreepte plastic lint omhoog dat tussen twee hoge pylonnen is gespannen en knikt naar een vrouwelijke aspirant met hoofddoek, voordat hij het laatste stuk naar de kerktrap aflegt. Het is waanzinnig warm voor eind augustus, op het randje van buitenlands benauwd. Onderaan de trap staat Mikael Malm, door iedereen Malmen genoemd. In gefocuste stilte bekijkt hij zijn personeel van Forensische Opsporing, dat langzaam en methodisch het gebied afwerkt. Ze fotograferen zo'n beetje alles. Meten en stellen vinger- en schoenafdrukken veilig, leggen vierkante platen neer om aan te geven waar de rechercheurs vrijelijk kunnen lopen. Calle blijft naast Malmen staan. Zoals altijd heeft zijn collega een gekromde zorggrimpel tussen zijn wenkbrauwen.

'Hoi.'

Malmen draait zijn hoofd en ontmoet Calles blik.

'Calle. Welkom terug.'

Calle staat wijdbeens met zijn armen gekruist voor zijn borst. De kleurrijke tatoeages op zijn onderarmen verbleken in de felle zonneschijn. Zijn T-shirt spant zich over zijn schouders. Grimmig constateert hij dat hij lichter schoeisel had moeten kiezen. Stevige schoenen waren geen goed idee bij dertig graden.

'Kan ik van dichterbij een kijkje nemen?'

Met een handbeweging geeft Malmen aan dat de weg vrij is. Ze lopen de trap op maar stoppen op de een-na-laatste tree.

'Het was me wel een flinke crash.' Malmen legt zijn handen op zijn onderrug. Zijn witte beschermende pak ritselt als hij beweegt.

‘Als ze niet al dood was toen ze viel, overleed ze gegarandeerd op het moment dat ze de trap raakte. Het is niet te missen dat het hoofd het grootste deel van de klap heeft opgevangen.’

Een medewerker van Forensische Opsporing legt platen voor Calle neer waarop hij kan staan zonder eventuele sporen te vernielen. Hij stapt op de eerste.

De vrouw is jong, kan niet veel ouder zijn dan vijftwintig. Ze is slank maar niet mager, heeft lang blond haar dat besmeurd is met roodzwart bloed en hersensubstantie. Calle vindt dat ze eruitziet alsof ze zo uit een horrorfilm komt. Haar ogen staan wijdopen zonder iets te zien, de huid van haar armen en benen is onbevattelijk bleek. Haar gezicht lijkt haast doorschijnend. Als je haar in een donkere ruimte zou plaatsen, zou ze waarschijnlijk licht geven.

‘Ze is verdomme nog bleker dan ik.’

Malmen tuurt naar de vrouw. ‘Ze is ongebruikelijk wit, dat ben ik met je eens. Albino, was mijn eerste gedachte, maar aangezien haar lichaamsbehaving pigment heeft, is dat niet het geval.’

Calle houdt zijn hoofd schuin en bestudeert het hoofd van de vrouw. Haar haar is lichtblond maar niet wit. ‘En de doodsoorzaak zou de val moeten zijn?’

‘Dat denken we, ja, voorlopig in elk geval. Maar Svetlana heeft uiteraard het laatste woord.’

Langzaam laat Calle zijn blik over de vrouw glijden. Het bloed is al deels opgedroogd in het haar en op de huid, waarschijnlijk versneld door de warmte. Ze is gekleed in een lichtblauw nachthemd. Er is een behabandje van haar schouder gegleden. Aan haar voeten heeft ze zwarte sandalen met brede riempjes. Mogelijk zien ze er wat ouderwets uit. En slaap je in je beha? Calle prent zichzelf in dat hij Siv daarnaar moet vragen.

‘Sporen van geweld?’

‘Niet voor zover wij kunnen zien.’

Calle legt zijn hoofd achterover en kijkt bij de kerktoren omhoog. 'En ze is van daarboven gevallen?'

'Ja.'

'Zijn jullie daar al geweest?'

'Ja, in de toren zijn we helemaal klaar. Hij is nog afgezet, maar jullie kunnen gewoon rondlopen zonder platen.'

Calle verplaatst zijn blik weer naar de dode vrouw. 'Wat weten we verder van haar?'

'Voorlopig nog niets. De identiteit is nog niet vastgesteld. De conclusie is vooralsnog dat ze vanaf de toren haar onmiddellijke dood tegemoet is gevallen, als ze, zoals gezegd, daarvoor niet al dood was. Ze is jong, ongewoon bleek en vreemd gekleed voor in een kerk. Meer dan dat heb ik niet, maar we werken verder in het hoogst mogelijke tempo.'

Met snelle bewegingen wappert Calle met de hals van zijn shirt. 'Jezus, wat is het warm.'

'Is Idun vrij?'

'Morgen is de laatste dag, ze begint maandag weer. Ik ga naar boven. Tenzij je nog iets meer over de dooie kunt zeggen?'

Malmen zet zijn handen in zijn zij. Het witte papieren pak komt omhoog. Calle ziet dat hij er een lichte broek onder draagt.

'Eigenlijk niet. Het hoofd is gebarsten, de nek zonder twijfel gebroken. Daar durf ik zonder Svetlana wel vergif op in te nemen.'

'Volgens Siv kwam ze midden in een bruiloft uit de lucht vallen. Met al het personeel en alle gasten die daarbij horen, bovendien met een kerk die open is voor het publiek, zodat er mensen komen en gaan op een zaterdag als deze. De melding kwam nog geen uur geleden, dus we weten nog niet wie er allemaal ter plaatse waren.'

Voordat Malmen kan antwoorden worden ze onderbroken door een stem achter hen.

'Daar heb ik toevallig een vrij goed idee van.'

Calle draait zich om. Op het grindpad onderaan de trap staat de agent met hoofddoek.

‘Sorry?’

De vrouw maakt zich lang. Haar blik is vast.

‘Ik ben aangekomen in de eerste wagen en heb een lijst gemaakt van iedereen die zich in en voor de kerk bevond. Hij is niet bijster lang, ik kan hem naar je opsturen.’

‘Dat zou super zijn. Hoe heet je?’

‘Fatima Behran.’

‘Ik ontvang die lijst graag, ik geef je mijn mailadres.’

Ze knikt als een militair.

Calle wendt zich weer tot Malmen. ‘Ik ga naar boven. Heb je al contact gehad met Svetlana?’

‘Ze zou iets later naar het werk komen. Ik heb beloofd haar te appen wanneer het lichaam wordt afgevoerd.’